

นิทรรศการศิลปกรรมกลุ่มครั้งที่ 5
เนื่องในโอกาส เฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ
ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

มบุญ มุกข์ประสิทธิ์

อัสนี ชูวณ

ปรีชา เถาทอง

หิระพงษ์ กุลพิศาล

อนา เทพวงษา

กัลเกียรติ แชนนีศรี

Rama IX Art Museum Foundation

เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม

กนกพรณ เถาทอง

ฉวีธา สุอังคะวาทิน

ราชนันท์ อัสนี

ประเสริฐ รวงษ์

ทวีชัย สันนุพันธ์

สาโรจน์ คำปัน

บัญชา ศรีวงษ์ราช

ไกรสร ประเสริฐ

สุวัฒน์ แสนชัย

นันทวรรณ ทอดนานพ

อัศพร ะวีศิริ

รัตนฤทธิ จันทรวีลี

โสภณ ทอดนานพ

เนญจวรรณ์ โควาณิกนันท์

ชื่อภาพ ผลสุ 2000
สีน้ำมัน H₂O

ศิลปิน ก่อเกียรติ แยมมีศรี
นายกสมาคมศิษย์เก่าเพาะช่าง

Rama IX Art Museum Foundation

 บริษัท ไพร์พัฒนา จำกัด

20/20 ซอยเสนานิคม 1 ถนนพหลโยธิน ลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230 โทร 570-4961, 570-4475, 570-4704

- รับสร้างบ้านบนที่ดิน "โดยไม่ใช้ผู้รับเหมาช่วง" ■ ผู้แทนจำหน่ายแผ่น เซลโลกรีต กระเบื้องคอนกรีต
- ป้องกันความร้อน SOLAR SLAB ■ เป็นผู้ชำนาญการของ บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด
- ในการทำกันซึมระบบเซลล์ได้ท ■ ออกแบบและก่อสร้างสนามเทนนิสผิวเซลล์ได้ทมาสดิค ■

ภาควิชาศิลปกรรม คณะศิลปกรรม

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

จัด

นิทรรศการศิลปกรรมกลุ่มหก ครั้งที่ 5

เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ

ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

ณ หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2542 - 27 มกราคม พ.ศ. 2543

โดย

ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

เป็นประธานในพิธีเปิด

ณ ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ ถนนผ่านฟ้า

วันที่ 2 - 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

โดย

คุณโมเชิต ปันเปี่ยมราษฎร์

ประธานกรรมการบริหาร ธนาคารกรุงเทพ

เป็นประธานในพิธีเปิด

สารจากประธานกลุ่มหก ครั้งที่ 5

การแสดงนิทรรศการของสมาชิกกลุ่มหก เป็นเพียงกลุ่มเล็กๆ ซึ่งเต็มเปี่ยมด้วยพลังแห่งความศรัทธาหาศาล ต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในโอกาสอันเป็นมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในปีพุทธศักราช 2542 นี้ ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอถวายพระพรชัยมงคลให้พระองค์มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน เป็นมิ่งขวัญสถิตในดวงใจของปวงชนชาวไทยทั้งชาติ อีกทั้งพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นยากยิ่งเกินกว่าจะพรรณนา จากกาลดังกล่าว สมาชิกกลุ่มหกตระหนักถึงคุณค่าแห่งการแสดงความจงรักภักดี เป้าหมายหลักของนิทรรศการเพื่อรวมแรงใจเทิดพระเกียรติ สมาชิกกลุ่มหกพร้อมใจคิดโครงการพิเศษนอกเหนือการจัดแสดงนิทรรศการประจำปีโดยริเริ่มสร้างศิลปกรรม 3 มิติ “บัวบรมสมโภช” เป็นถาวรวัตถุขึ้นเพื่อถวายเป็นราชสดุดี อีกทั้งธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้เล็งเห็นคุณค่าและส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณส่วนโครงสร้าง “บัวบรมสมโภช” ให้โอกาสอันทรงเกียรติแก่ศิลปิน คณะอาจารย์ ผู้สอนศิลปะ ผู้มีจิตศรัทธา และสมาชิกกลุ่มหก ตระหนักถึงพลังแห่งการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากทักษะ แนวความคิด เทคนิควิธีการเฉพาะตนที่หลากหลาย ฝากเป็นอนุสรณ์สร้างสรรค์ผลงานประดับตกแต่งศิลปกรรม 3 มิติ บัวบรมสมโภช ของบรรดาเหล่าศิลปิน พร้อมร่วมสมทบทุนทูลเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวร่วมกัน นับเป็นประวัติศาสตร์ในวงการศิลปะเพื่อสร้างสรรค์คุณประโยชน์แก่บ้านเมืองและสังคมไทย จากการนำรายได้สมทบทุนส่วนศิลปกรรม 3 มิติ บัวบรมสมโภช และส่วนนิทรรศการแสดงผลงานศิลปกรรมของสมาชิกกลุ่มหกรวบรวมขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัยต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการสมาชิกกลุ่มหกขอกราบขอบพระคุณทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนทุกแห่ง ตลอดทั้งศิลปิน คณะอาจารย์ผู้สอนศิลปะและประชาชนผู้มีจิตศรัทธาที่ให้เกียรติเห็นความสำคัญของโครงการช่วยส่งเสริมสนับสนุนงานด้านต่างๆ ตลอดจนร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ ประสานสัมพันธ์อันเจิดจรัสของนิทรรศการกลุ่มหก ครั้งที่ 5 สำเร็จ ร่วมเทิดพระเกียรติแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสอันเป็นมหามงคลครั้งนี้ หากมีความผิดพลาดประการใด สมาชิกกลุ่มหกขอน้อมรับไว้แก้ไขในโอกาสต่อไป

(กนกพรรณ เกาทอง)
ประธานสมาชิกศิลปินกลุ่มหก
ภาควิชาศิลปกรรม คณะศิลปกรรม
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ที่มาของโครงการนิทรรศการศิลปกรรมกลุ่มหก ครั้งที่ 5 เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

อาจารย์กนกพรรณ เกาทอง

“ศิลปินกลุ่มหก” หลายท่านอาจสงสัยว่าคือใครมาจากไหน ถ้ากล่าวสรุปเพียงสั้นๆ เกิดจากการรวมตัวจากสมาชิก ซึ่งเป็นคณาจารย์ในภาควิชาศิลปกรรม คณะศิลปกรรม ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ต.คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ร่วมกับอาจารย์พิเศษ บัณฑิตกิตติมศักดิ์ของภาควิชาศิลปกรรม และศิลปินรับเชิญตามเกณฑ์ความเหมาะสม เพื่อนำเสนอผลงานการสร้างสรรคศิลปะเผยแพร่ออกสู่สาธารณชนในฐานะอาจารย์ผู้สอนศิลปะเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจได้ศึกษาพัฒนาการสร้างสรรคผลงานศิลปะในระดับหนึ่ง ทั้งยังส่งผลกระตุ้นให้คณาจารย์มีโอกาสค้นคว้าพัฒนาการสร้างสรรคผลงานศิลปะอยู่เสมอ ดังคำกล่าวที่ว่า “ศิลปะไม่มีวันหยุดนิ่ง” จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าอยู่ตลอดเวลาควบคู่กับการสอน เป็นโครงการต่อเนื่องของภาควิชาศิลปกรรมเริ่มแต่สมัยรองศาสตราจารย์อัศนีชัย ชูอรุณ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาศิลปกรรม สมาชิกกลุ่มหกมีมติให้ตั้งชื่อว่า “กลุ่มหก” อาจารย์เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม กล่าวในสุจิตตรการแสดงนิทรรศการกลุ่มหก ครั้งที่ 4 ถึงที่มา เกิดจากคน 6 คน มีแนวคิดจะจัดแสดงผลงานร่วมกัน และสิ่งบังเอิญอีกประการคือสถานที่ตั้งคณะศิลปกรรมอยู่บริเวณคลองหก ผู้ช่วยศาสตราจารย์นา เหมวงษา ได้ออกแบบสัญลักษณ์ประจำกลุ่มจนเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปมากขึ้น เริ่มแต่ปีพุทธศักราช 2538 เป็นต้นมา จนถึงครั้งนี้เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานครั้งที่ 5 การแสดงผลงานนิทรรศการกลุ่มหกที่ผ่านมา 5 ครั้ง มีความเป็นมาดังนี้

ประธานคนที่ 1 รองศาสตราจารย์อัศนีชัย ชูอรุณ จัดแสดงผลงาน ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลวัน วันที่ 26 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน 2538 เป็นการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมอิสระ คุณเรื่องกิตติ แก้วพินาตล เป็นประธานเปิดงาน มีสมาชิก

ประธานคนที่ 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง จัดแสดงผลงาน ณ แกรนด์ฮอลล์ ศูนย์สรรพสินค้าโรจน์ศิริ กรุงเทพฯ วันที่ 10-21 เมษายน 2539 ในหัวข้อ “สรรเสริญพระบารมี 50 ปี สิริราชสมบัติ” สมาชิกกลุ่มเพิ่มเป็น 14 ท่าน ศิลปินรับเชิญ 6 ท่าน (นำรายได้ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย) คุณประกิต ประทีปะเสน เป็นประธานเปิดงาน คณะศิลปินกลุ่มหกได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้เข้าเฝ้าฯ โดยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ ออกแทนพระองค์ในวันที่ 13 พฤษภาคม 2540

ประธานคนที่ 3 นายก่อเกียรติ แยมมีศรี จัดแสดงผลงาน ณ หอศิลป์เพาะช่าง กรุงเทพฯ วันที่ 2-20 ตุลาคม 2540 ในหัวข้อ “ติวทิวทัศน์ทะเล” คุณปราจีน เอี่ยมสำเนา เป็นประธานเปิดงาน มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 17 ท่าน ศิลปินรับเชิญ 4 ท่าน

ประธานคนที่ 4 อาจารย์เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม จัดแสดงผลงาน ณ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์พาร์ครังสิต วันที่ 11-20 ธันวาคม 2541 และหอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 5-31 มีนาคม 2542 ในหัวข้อ “อะเมซิ่งไทยแลนด์” สมาชิกกลุ่มเพิ่มเป็น 20 ท่าน ศิลปินรับเชิญ 7 ท่าน คุณมนูญ มุกข์ประดิษฐ์ เป็นประธานเปิดงาน

ประธานคนที่ 5 อาจารย์กนกพรรณ เกาทอง จัดแสดงผลงาน ณ หอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 11 ธันวาคม 2542 - 27 มกราคม 2543 และศูนย์สังคีตศิลป์ บมจ. ธนาคารกรุงเทพ 2-29 กุมภาพันธ์ 2543 เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชฯ พณฯ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย และคุณโมจิ ตันเปี่ยมราษฎร์ เป็นประธานเปิดงาน สมาชิกเพิ่มเป็น 22 ท่าน ศิลปินรับเชิญ 6 ท่าน

ที่มาการจัดแสดงผลงานนิทรรศการของศิลปินกลุ่มหก ครั้งที่ 5 สมาชิกกลุ่มหกมีความเห็นว่า นับเป็นโอกาส
มหามงคลสำคัญยิ่ง ควรร่วมใจแสดงความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่าน ในหมู่บรรดาศิลปิน คณะอาจารย์สอนศิลปะ และผู้มี
จิตศรัทธา รวมพลังสร้างงานศิลปกรรม 3 มิติ ติดตั้งถาวรเป็นอนุสรณ์เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในปี
พุทธศักราช 2542 นี้ ขึ้นเป็นพิเศษนอกเหนือจากการจัดแสดงผลงานนิทรรศการกลุ่มหกอันเป็นการแสดงผลงานหลัก
สำคัญยิ่งที่เคยดำเนินการเป็นประจำทุกปี เพราะการแสดงผลงานเสร็จสิ้นทุกอย่างก็จบลงเพียงเท่านั้น จึงมีมติสร้างผลงาน
ถาวรศิลปกรรม 3 มิติขึ้นเพิ่มเติมเป็นพิเศษ มีการประสานงานกับคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยตรงกับ
คณบดีฯ รองศาสตราจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร ไว้วกอน เรื่องสถานที่ติดตั้งมีบริเวณและบรรยากาศที่เหมาะสมอยู่หน้าหอ
นิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีผู้ดูแลรักษา เดิมคิดจะดำเนินการสร้างติดตั้ง ณ ที่อื่นๆ อาทิ
ศูนย์สังคีตศิลป์ บมจ.ธนาคารกรุงเทพ และศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตามมติที่ประชุมกลุ่มหก แต่ขณะนี้กำลัง
พบกับสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่สู้อำนวยนัก อาจารย์กนกพรณ เกาทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง ได้ติดต่อกับ
ธนาคารกรุงเทพในฐานะผู้คิดริเริ่มประสานงานได้จัดทำโครงการนำเสนอที่ประชุมกลุ่มหก สมาชิกต่างออกแบบนำเสนอที่
ประชุม ผลสรุปเลือกแบบของอาจารย์ไชยพจน์ หวลมานพ และอาจารย์เบญจรงค์ โควาทักษ์เทศ นำมาประยุกต์เข้าร่วม
กันเป็นแบบร่างเสนอโครงการต่อธนาคารกรุงเทพเป็นทางการ โดยได้รับการอนุมัติเงินในส่วนโครงสร้างศิลปกรรม 3 มิติ
“บัวบรมสมโภช” (โดยคุณเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ กวีซีไรต์ และศิลปินแห่งชาติเป็นผู้ตั้งชื่อ) ได้รับเงิน 150,000 บาท
จากประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ คุณโมเชิต ปิ่นเปี่ยมรัษฎ์ พร้อมกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพเป็น
สักขีพยาน สมาชิกกลุ่มหกได้เริ่มดำเนินการวางแผนงานส่งหนังสือเชิญถึงศิลปิน คณะอาจารย์สอนศิลปะและผู้มีจิตศรัทธา
พร้อมโครงการและใบตอบรับติดแสดงปีพร้อมส่งกลับ จำนวน 1,550 ฉบับ ส่งทั่วประเทศ ชักชวนร่วมสร้างผลงาน
ติดประดับตกแต่งตัวโครงสร้างศิลปกรรม 3 มิติ “บัวบรมสมโภช” ขึ้นผลงานขนาด 2.5” x 2” ไม่จำกัดรูปแบบและวัสดุ
(แต่ต้องคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศกลางแจ้งแบบถาวร) รวมจำนวนกำหนดไว้ 1,999 ชิ้น จากแบบร่างดังกล่าวไม่
สามารถติดตั้งได้ครบตามจำนวน 1,999 ชิ้น คงติดได้ประมาณ 999 ชิ้น พร้อมร่วมบริจาคเงินทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จ
พระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เงินบริจาคทุกบาททุกสตางค์ไม่หักค่าใช้จ่ายใดๆ พร้อมพิมพ์รายชื่อลงสู่จิตสาธารณะ
ผลงานนิทรรศการกลุ่มหก ครั้งที่ 5 ทูลเกล้าฯ ถวายให้ทรงทราบ รูปแบบคล้ายการทอดกฐิน แทนที่จะไปถวายพระที่วัดใด
วัดหนึ่ง แต่นำรายได้ทั้ง 2 ส่วน รวมการจำหน่ายผลงานนิทรรศการและเงินบริจาคของศิลปินรวบรวมทูลเกล้าฯ ถวายใน
โอกาสต่อไป ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลำบากตรากตรำ เหน็ดเหนื่อยเพื่อปวงชนชาวไทย
ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณล้นพ้นหาที่เปรียบมิได้ เรานำเงินไปทำสิ่งที่ไร้ประโยชน์หรือสูญหายไปมากกว่านี้นัก โดยที่
บางคนไม่เคยนึกเสียตายเลยแม้แต่หยดเดียว การแสดงความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่านจากการร่วมแรงร่วมใจกันคนละเล็กละ
น้อย คงไม่เลือบ่ากว่าแรงของบรรดาหมู่พวกเราเหล่าพสกนิกรชาวไทยเป็นแน่ เพื่อแสดงพลังความสมัครสมานสามัคคี
ของศิลปิน คณะอาจารย์สอนศิลปะให้ประจักษ์แก่สังคมในโอกาสอันสำคัญยิ่งนี้

การดำเนินงานสร้างศิลปกรรม 3 มิติ “บัวบรมสมโภช” ได้ขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์สุรยุทธ เพ็ชรพลาย
ภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นผู้เขียนแบบและคำนวณโครงสร้าง โดยมี
อาจารย์กนกพรณ เกาทองเป็นผู้ประสานงานและดูแลส่วนฐานรากของโครงสร้างร่วมกับคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร ส่วน “บัวบรมสมโภช” มอบหมายให้อาจารย์อวิชชัย อินุพัฒน์ ควบคุม อาจารย์
ไชยพจน์ หวลมานพ เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างเพื่อความสวยงามและติดตั้งผลงาน โดยมีอาจารย์เบญจรงค์ โควาทักษ์เทศ
พร้อมทีมงานกลุ่มหกเป็นผู้ช่วย คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รับหน้าที่ตกแต่งและดูแลรักษาบริเวณที่ตั้งศิลปกรรม
3 มิติ “บัวบรมสมโภช” ให้เรียบร้อยสวยงามสืบไป

การจัดหาทุนดำเนินการจัดนิทรรศการกลุ่มหก ครั้งที่ 5 ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง คุณ
ก่อเกียรติ แยมมีศรี และอาจารย์กนกพรณ เกาทอง เป็นผู้จัดการและประสานงาน

การดำเนินงานฝ่ายเอกสาร ผู้รับผิดชอบได้แก่ อาจารย์กนกพรณ เกาทอง อาจารย์รัตนฤทธิ จันทรังสี อาจารย์
สาโรจน์ ดำแป้น อาจารย์เบญจรงค์ โควาทักษ์เทศ อาจารย์ชัยพร ระวีศิริ อาจารย์อวิชชัย อินุพัฒน์ อาจารย์สุวัฒน์
แสนขัติ

การดำเนินงานฝ่ายสิ่งพิมพ์ผู้รับผิดชอบได้แก่ อาจารย์ชัยพร ระวีศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา เหมวงษา
อาจารย์เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม อาจารย์กนกพรณ เกาทอง

การดำเนินงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ ผู้รับผิดชอบได้แก่ อาจารย์ไกรสร ประเสริฐ อาจารย์กนกพรณ เกาทอง

ยังมีงานอีกหลายด้านที่มีได้กล่าวในที่นี้ คณะกรรมการสมาชิกกลุ่มหกพร้อมใจกันทำงานนิทรรศการ
ศิลปกรรมครั้งที่ 5 ให้บรรลุความสำเร็จตามความมุ่งหมายด้วยความตั้งใจ

สรุป ผลของการจัดนิทรรศการในโครงการนี้ย่อมเป็นที่คาดหวังได้ว่า เป็นความสำเร็จของการร่วมแรงร่วมใจของ
ศิลปินกลุ่มหก ที่ปรึกษาอดีตคณบดี ศิลปิน คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศิลปินจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
(ภาคพายัพ) ศิลปินจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ศิลปินจากสถาบันศิลปะต่างๆ ตลอดจนประชาชนผู้สนใจ ส่งเสริมให้
โครงการนิทรรศการกลุ่มสร้างสรรค์ในรูปแบบนิทรรศการและงานศิลปกรรม 3 มิติ ได้ดำเนินกิจกรรมดังกล่าว เป็นการ
แสดงความสามัคคีในหมู่ศิลปินได้ระดับหนึ่ง โดยมีหน่วยงานเอกชนเป็นผู้ร่วมให้การสนับสนุนงบประมาณด้านต่างๆ หลาย
หน่วยงาน อันมีจุดหมายร่วมกันเพื่อแสดงความจงรักภักดีทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
มหาราช เนื่องในโอกาสอันเป็นมหามงคลครั้งนี้

(กนกพรณ เกาทอง)

ประธานสมาชิกศิลปินกลุ่มหก
ภาควิชาศิลปกรรม คณะศิลปกรรม
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

Rama IX Art Museum Foundation

โครงการนิทรรศการเนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ
ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

ของ

ศิลปินกลุ่มหก ครั้งที่ 5

ณ ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ

และหอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นการสนับสนุนให้บังเกิดกิจกรรมร่วมกันของหน่วยงาน ศิลปิน สถาบันศิลปะ ธนาคาร รัฐวิสาหกิจ ประชาชนผู้มีจิตศรัทธา ร่วมกันสร้างกิจกรรมศิลปะเพื่อเผยแพร่ต่อสังคม และร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช มีพระชนมายุครบ 72 พรรษา
- เพื่อจัดทำผลงานศิลปกรรมร่วมกันระหว่างศิลปินกลุ่มหกและศิลปินอื่นๆ จากในสถาบันการศึกษาและศิลปินอิสระจำนวน 1,999 ชิ้นงาน
- เพื่อเป็นการจัดนิทรรศการศิลปินกลุ่มหกหมุนเวียนเผยแพร่ทั้งที่กรุงเทพฯ และเชียงใหม่
- เพื่อเป็นการนำรายได้จากการจำหน่ายผลงานศิลปกรรมและการบริจาคร่วมสร้างศิลปกรรม 3 มิติ บัชรบ-สมโภช (คุณเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ กวีซีไรต์ ศิลปินแห่งชาติเป็นผู้ตั้งชื่อ) ของเหล่าศิลปิน สถานศึกษา และผู้มีจิตศรัทธา นำรายได้ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
- เพื่อเป็นการเสริมสร้างพัฒนางานสร้างสรรค์ศิลปะเผยแพร่งานศิลปะต่อสังคม

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สมาชิกศิลปินกลุ่มหก ภาควิชาศิลปกรรม คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

3. กำหนดเวลาของโครงการ

- นิทรรศการครั้งที่ 1 ณ หอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เดือนธันวาคม 2542
- นิทรรศการครั้งที่ 2 ณ ศูนย์สังคีตศิลป์ บมจ. ธนาคารกรุงเทพ เดือนกุมภาพันธ์ 2543

4. ศิลปินร่วมโครงการนิทรรศการ

- ศิลปินกิตติมศักดิ์ คุณเรืองกิตติ แก้วฟ้านภาดล
- ศิลปินรับเชิญ อาจารย์ประเทือง เอมเจริญ ศาสตราจารย์ ดร. วิรุณ ตั้งเจริญ อาจารย์สมโภชน์ ทองแดง อาจารย์วิจิตร อภิชาติเกรียงไกร อาจารย์ปัญญา เพ็ชรชู
- สมาชิกกลุ่มหก คุณมัญญ มุกข์ประดิษฐ์ รองศาสตราจารย์อัครณีย์ ชูอรุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พระพงษ์ กุลพิศาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา เหมวงษา คุณก่อเกียรติ แยมมีศรี

คุณสมบุรณ์ มุณีวงษากุล /
อาจารย์เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม
อาจารย์กนกพรณ เกาทอง
อาจารย์อริยา ส่องคะวาหิน
อาจารย์ราชันย์ อัครเวศน์
อาจารย์ประเสริฐ วรวงษ์
อาจารย์ธวัชชัย อินนุพัฒน์
อาจารย์สาโรจน์ ดำแป้น
อาจารย์บัญชา ศรีวงษ์ราช
อาจารย์ไกรสร ประเสริฐ
อาจารย์สุวัฒน์ แสนชาติ
อาจารย์นันทวรรณ หวลมานพ
อาจารย์ชัยพร ระวีศิริ
อาจารย์รัตนฤทธิ จันทรังสี
อาจารย์ไชยพจน์ หวลมานพ
อาจารย์เบญจรงค์ โควาทักษ์เทศ

5. รูปแบบนิทรรศการ

- เป็นการร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมสิ่งแวดล้อม เรื่องบัชรบสมโภช เพื่อแสดงพลังศรัทธาในการร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมและบริจาคทุนทรัพย์ของศิลปินตามกำลังศรัทธาในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม บัชรบสมโภช อันเป็นการแสดงศรัทธาร่วมเทิดพระเกียรติต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองพระชนมพรรษา 6 รอบ โดยร่วมกันสร้างงานศิลปกรรม 3 มิติ ชื่อ บัชรบสมโภช ติดตั้งไว้ ณ บริเวณหน้าหอนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นอนุสรณ์แบบถาวร แสดงความจงรักภักดี
- เป็นการร่วมกันจัดนิทรรศการศิลปกรรมของสมาชิกกลุ่มหก ศิลปินกิตติมศักดิ์ และศิลปินรับเชิญ ณ หอ นิทรรศการศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ

6. เนื้อหาสาระและเงื่อนไขในการสร้างศิลปกรรม

6.1 งานศิลปกรรม 3 มิติ ชื่อ บัชรบสมโภช

- ขนาดของโครงสร้างงาน กว้าง 3.5 เมตร ยาว 3.5 เมตร สูง 4 เมตร

- ขนาดวัสดุของชิ้นงานส่วนงานย่อย ขนาดประมาณ 2.5" x 2" จำนวนชิ้นงาน 1,999 ชิ้น
- รูปแบบเทคนิคอิสระ (แต่มีความคงทนต่อสภาพดิน ฟ้า อากาศ กลางแจ้ง)
- เจาะรูบริเวณส่วนบนด้านแขวนผลงานทุกชิ้น

6.2 ศิลปินกลุ่มหก ศิลปินกิตติมศักดิ์ ศิลปินรับเชิญ

- เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในเนื้อหาสาระที่อิสระตามวัตถุประสงค์ แนวคิดส่วนตัวของศิลปิน ขนาดกว้าง 50 x 70 เซนติเมตร (ตามกรอบ)
- จำนวนคนละ 6 ภาพ

7. รูปแบบโครงสร้างของงานศิลปกรรม 3 มิติ บัชรบสมโภช

- ประกอบด้วยโลหะ เงิน ทอง นาค และสเตนเลส ลักษณะคล้ายดอกบัว

8. หน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการ

- คณะศิลปกรรม ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (คลองหก)
- หอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มูลนิธิธนาคารกรุงเทพ

9. งบประมาณ

- ธนาคารกรุงเทพ
- บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
- บริษัท กรังปรี่อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
- บริษัท เซลโลกรีดไทย จำกัด
- บริษัท ไฟร์พัฒนา จำกัด
- ศูนย์ศิลป์แสง-เงา
- บริษัท วรรณกรรมศิลปกรรม จำกัด
- คุณสมบุญ มณีวงษากุล

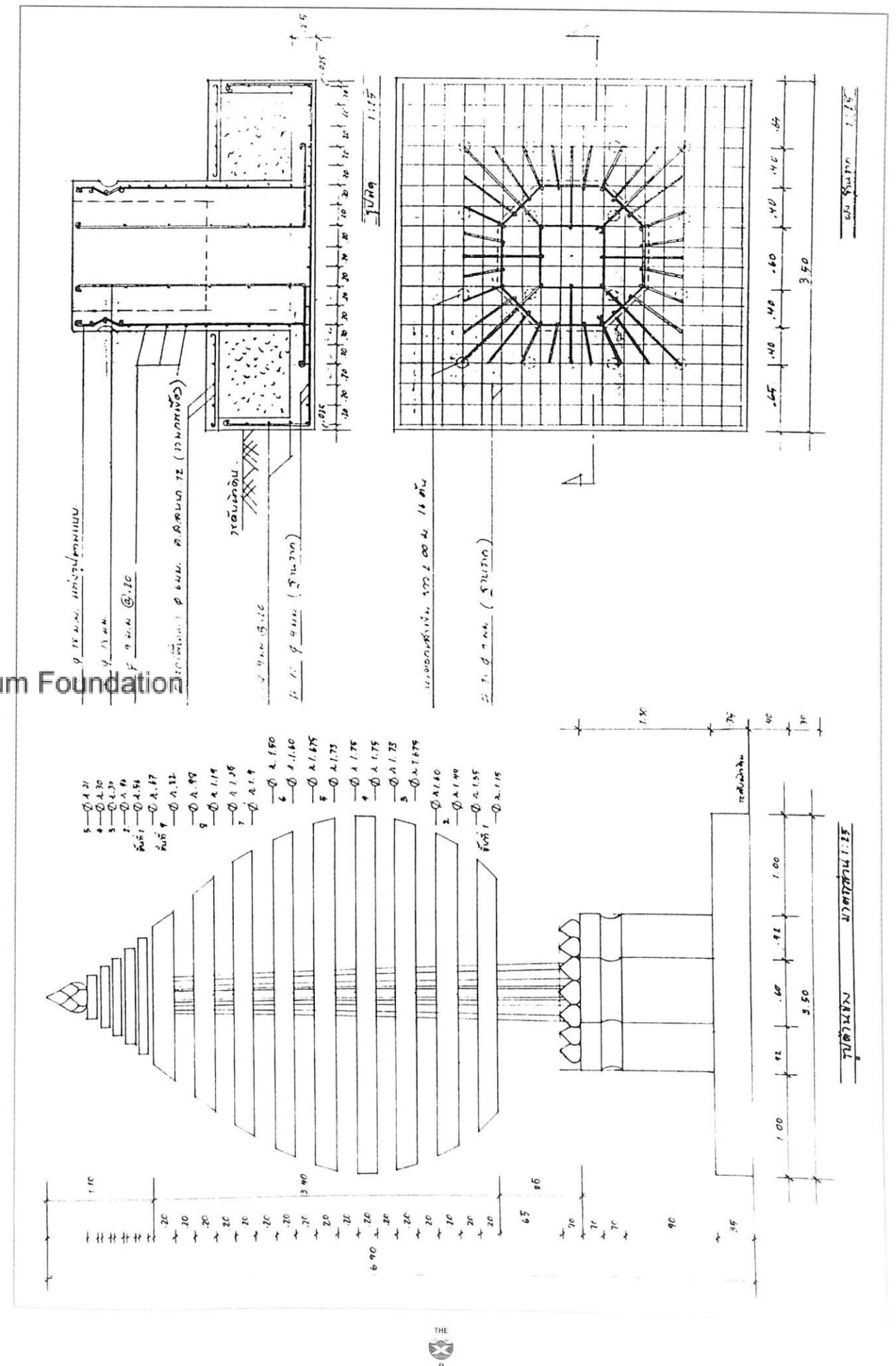
10. เงินทูลเกล้าฯ

- จากเงินบริจาคสมทบทุน งานสร้างสรรค์ การจัดทำศิลปกรรม 3 มิติ “บัวบรมสมโภช” โดยไม่หักค่าใช้จ่ายใดๆ พิมพ์รายชื่อบุคคลผู้บริจาคผลงานแสดงนิทรรศการ
- รายได้ส่วนหนึ่งจากการจำหน่ายผลงานของศิลปินกลุ่มหก ศิลปินรับเชิญที่จัดแสดงงานในศิลปกรรมกลุ่มหก ครั้งที่ 5

ประเมินค่าใช้จ่ายโครงสร้างศิลปกรรม 3 มิติ “บัวบรมสมโภช” งบประมาณจากธนาคารกรุงเทพ

- ขนาดของโครงสร้าง	สูง	4	เมตร
	กว้าง	3.5	เมตร
- วัสดุโลหะสำหรับและสแตนเลส	ยาว	3.5	เมตร
	ราคา	100,000	บาท
- ฐานคอนกรีตบุหินอ่อน ขนาด	กว้าง	2	เมตร
	ยาว	2	เมตร
ราคา	สูง	2.5	เมตร
	รวมราคา	50,000	บาท
		150,000	บาท

- นำผลงานศิลปิน คณาจารย์ และผู้มีจิตศรัทธาส่งสร้าง ตัดตั้งบนโครงสร้าง ผลงานศิลปกรรม 3 มิติ “บัวบรมสมโภช” บริเวณตามกำหนด ลักษณะติดตั้งถาวร

ศิลปะกับการรับรู้ทางการเห็น

อาจารย์อริยา สุอังคะวาทิน

ที่มาของการเขียนบทความนี้มีอยู่ว่าใน 2-3 วันที่ผ่านมาได้อ่านรายงานของนักศึกษาที่เรียนวิชาวิจัยศิลปหัตถกรรม ซึ่งในเนื้อหาของรายงานนักศึกษาจะต้องนำเสนอการสร้างสรรค์งานศิลปะที่ได้ผ่านการค้นหาคำตอบตามกระบวนการงานวิจัย ซึ่งผลงานของแต่ละคนก็จะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันออกไป ทั้งเนื้อหา รูปแบบ เทคนิค วิธีการ วัสดุ ฯลฯ ระหว่างที่ได้อ่านรายงาน ก็มีเด็ก ๆ ให้ความสนใจมานั่งอ่าน นั่งดูรูปผลงาน ระหว่างนั่งดู เขาก็จะถามถึงผลงานศิลปะนั้นๆ ด้วยความอยากรู้ ดังเช่น “คุณแม่ต้นไม้ที่ผมเห็นมันสีน้ำตาล ใบสีเขียว ทำไมต้นไม้ที่พี่เขาเขียนมีสีหลายสีละครับ” หรือ “คุณแม่ครับ ทำไมพี่เขาวาดหน้าคนมีแต่ปากที่อ้ากว้างๆ ไม่เห็นมีตา จมูก เลย ดูแล้วไม่เห็นสวยเลยครับ” ซึ่งจากคำถามต่างๆ เหล่านี้ ทำให้นึกย้อนขึ้นไปว่า ยังมีผู้คนอีกมากมายที่ไม่ได้เรียนศิลปะ หรือมีความรู้ในเรื่องของทฤษฎีทางศิลปะ แต่มีใจนิยมชมชอบที่จะเดินเข้าไปดูงานศิลปะแบบตั้งใจมาดู หรือผ่านมาแล้วแหวะดู หรือเห็นผ่านตา ก็มักจะมีความสงสัย มาถามอยู่เสมอๆ ดังนั้น ในฐานะที่อยู่ในแวดวงศิลปะ จึงเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยให้บุคคลทั่วๆ ไปได้มีความรู้ ความเข้าใจในงานศิลปะ ซึ่งถ้าประชาชนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจในศิลปะมากขึ้น เห็นคุณค่าในศิลปะมากขึ้น ก็จะช่วยให้ผู้ที่ทำงานศิลปะ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในวงการศิลปะได้มีการพัฒนาในทุกด้านยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย การสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนการนำศิลปะไปใช้ให้เกิดประโยชน์ร่วมกับสาขาอื่นๆ

ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ การสร้างรถยนต์นอกจากจะพิจารณาด้านการใช้สอย ความแข็งแรงทนทาน สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของรถ ผู้สร้างยังต้องพิจารณาในด้านการออกแบบรูปทรง สีสนของรถอีกด้วย

สำหรับเรื่องของ “ศิลปะกับการรับรู้” นี้ จะขอเสนอข้อคิดเห็นจำกัดเฉพาะ “ผลงานศิลปะ” ที่เกี่ยวข้องทางด้านการมองเห็น หรือที่เราเรียกว่า “ทัศนศิลป์” อันประกอบไปด้วยงานจิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะภาพพิมพ์ สื่อผสม ภาพถ่าย และสถาปัตยกรรม เท่านั้น

“ผลงานศิลปะ” (WORK OF ART) คือ รูปของผลงานศิลปะที่ศิลปินใช้เป็นภาษาหรือสื่อกลางที่จะถ่ายทอดความนึกคิดและอารมณ์ความรู้สึกของตนออกมา ภาษาทางทัศนศิลป์ เป็นการใช้อย่างของการมองเห็นด้วยสัมผัสจากการมองด้วยตา (สุชาติ เถาทอง, 2537 : หน้า 48)

ผลงานศิลปะ เกี่ยวข้องโดยตรงกับคน 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้สร้างผลงานศิลปะ หรือที่เราเรียกว่า ศิลปิน จิตรกร ประติมากร สถาปนิก แล้วแต่ว่า บุคคลผู้นั้นอยู่ในวิชาชีพของศิลปะสาขาใด

2. ผู้ดู เป็นบุคคลทั่วๆ ไปที่มีความหลากหลาย อาจแบ่งจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ ตัวอย่างเช่น ครูสอนศิลปะ นักวิชาการศิลปะ นักโบราณคดี นักประวัติศาสตร์ศิลป์ นักปรัชญา นักสุนทรียศาสตร์ นักเรียน นักศึกษา ทางด้านศิลปะ

2.2 กลุ่มผู้ชื่นชอบศิลปะ บุคคลกลุ่มนี้ไม่ใช่อีกกลุ่มที่เรียน หรือทำงานเกี่ยวข้องกับศิลปะ แต่เป็นกลุ่มที่มีความรู้ และสนใจในผลงานศิลปะ มีการติดตามข่าวคราว และใคร่ที่จะติดตามดูงานศิลปะตามแหล่งต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

2.3 กลุ่มประชาชนทั่วไป บุคคลเหล่านี้หมายถึง บุคคลประชาชนทั่วๆ ไปที่มีอยู่ในประเทศนี้ บุคคลเหล่านี้ไม่ได้เรียนศิลปะ ไม่ได้เป็นผู้ชื่นชอบศิลปะที่เฝ้าติดตามดูผลงานตามแหล่งต่างๆ เมื่อมีโอกาส แต่บุคคลเหล่านี้ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ของผู้ดูทั้งหมด ก็สนใจที่จะเดินเข้าไปสัมผัสกับผลงานศิลปะ ถ้ามีโอกาสและโอกาสอำนวยให้ เช่น ตั้งใจไปเดินช้อปปิ้ง และเราจะต้องตอบแบบไม่สนใจไม่ได้ว่า “คุณตาไม่ถึง หรือ ป่วยการที่จะอธิบาย” เพราะการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในเรื่องของศิลปะ จะเป็นการจุดประกายความอยากรู้อยากเห็นให้กับมนุษย์ เพราะมนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ มีเสรีภาพในการตัดสินใจเลือก ซึ่งถ้าเขาได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการแสดงออกของศิลปะ ก็จะทำให้เขาเหล่านั้นขยายความรู้ ความเข้าใจต่อกันไปสู่บุคคลต่างๆ ที่เขาใกล้ชิด อันจะส่งผลกระทบที่ดีกลับ

ในเรื่องของศิลปะที่เกี่ยวข้องกับบุคคล 2 กลุ่มนี้ จะเห็นว่าองค์ประกอบที่สำคัญ คือการรับรู้ทางการเห็น (VISUAL PERCEPTION) การรับรู้ทางการเห็นคืออะไร สุชาติ สุทธิ (2535 : บทนำ) ได้กล่าวไว้ว่า “การรับรู้ทางการเห็น คือ สื่อและตัวแปรความหมายของการเรียนรู้” หรืออธิบายง่ายๆ ก็คือ การมองเห็นของบุคคลจะก่อให้เกิดความรู้สึก และแสดงออกมาในเชิงพฤติกรรมที่มนุษย์สามารถรับรู้กันได้ การรับรู้ทางการเห็นเป็นกระบวนการที่เป็นคุณสมบัติที่มีอยู่แล้วในทุกคน แต่การรับรู้ของแต่ละคนจะมีข้อแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับศักยภาพและประสบการณ์ทางการเห็นของแต่ละบุคคล

ในกลุ่มของผู้สร้างงานศิลปะ การรับรู้ทางการเห็น และปฏิกิริยาการแสดงออกเกิดจากบุคคล (ศิลปิน.....) ได้มองเห็นโลกภายนอกซึ่งรวมความถึง ธรรมชาติ สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ที่อยู่รอบๆ ตัวของเขา และเกิดการรับรู้ทางการเห็น เป็นความรู้สึกภายใน และแปรความหมายออกมาโดยผ่านทางวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ เป็นผลงานศิลปะ

ในกลุ่มของผู้ดูงานศิลปะ การรับรู้ทางการเห็น และปฏิกิริยาการแสดงออกเกิดจากบุคคลได้มองเห็นผลงานศิลปะ เกิดการรับรู้ทางการเห็นแล้วแปรหรือสื่อความหมายออกมาเป็นความรู้สึก เช่น ชอบ.....ไม่ชอบ.....ซาบซึ้ง.....ยินดี.....เศร้า..... ฯลฯ ในกลุ่มของผู้สร้างงานศิลปะนั้น จะมีการสร้างผลงานที่หลากหลายทั้งเทคนิค วิธีการ รูปแบบ แนวคิด ลัทธิทางศิลปะ ผลงานเหมือนธรรมชาติ ผลงานเหมือนจริง ฯลฯ ดังนั้น สิ่งที่เราควรทำเพิ่มสำหรับกลุ่มผู้สร้างงานศิลปะ ก็คือนอกจากจะถ่ายทอดการรับรู้ทางการเห็นของคนออกมาเป็นผลงานศิลปะแล้ว ก็ควรจะถ่ายทอดออกมาเป็นเอกสารเพื่อเป็นเครื่องมือสื่อสารให้กับกลุ่มบุคคลที่ยังมีประสบการณ์ทางศิลปะไม่มากพอได้เป็นแนวทางในการดูงานศิลปะ

สำหรับในกลุ่มของผู้ดูงาน โดยเฉพาะในกลุ่มที่ขาดประสบการณ์ และความรู้เชิงศิลปะ ขอแนะแนวทางในการดูงานศิลปะ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ อันจะช่วยให้การรับรู้ทางการเห็น ได้มีการสื่อความหมายที่ดีขึ้นไว้ 3 แนวทาง คือ

1. ผู้ดูงาน พิจารณาดูในแง่ของความเป็นไปได้ เช่น ดูความเหมือนจริง แสงเงา สี สัน บรรยากาศ ซึ่งในความเป็นไปได้นี้ ศิลปินอาจจะแสดงออกโดยการสร้างงานแบบเหมือนจริงตามตาเห็น หรือศิลปินสร้างงานด้วยการแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวที่มาของภาพต่างๆ ที่มีความหมายชัดเจน เช่น ทะเล ต้นไม้ บ้าน คน ดอกไม้ ฯลฯ ผลงานแนวนี้เราเรียกว่า ศิลปะเลียนแบบ (IMITATIVE ARTS)

2. ผู้ดูงาน พิจารณาว่าผลงานศิลปะนั้น ให้ความรู้สึกอย่างไร เมื่อเราเห็นและรับรู้ ในกรณีนี้ผลงานศิลปะอาจจะมีความหมายที่ลึกซึ้งกว่า รูปทรงที่ผู้ดูไม่สามารถรู้ได้ว่าศิลปินมีแรงดลใจในการสร้างงานจากสิ่งใด แต่เมื่อผู้ดูแล้วรู้สึกได้ว่าศิลปินแสดงความรู้สึกอะไรบางอย่างอย่างแฝงอยู่ในงาน และผู้ดูสามารถรับรู้ความรู้สึกนั้นได้ ผลงานศิลปะกลุ่มนี้จะแสดงคุณค่าทางอารมณ์ (EMOTIONAL ARTS)

3. ผู้ดูงาน ได้เห็นผลงานศิลปะที่ไม่มีเรื่องราวอะไรที่เป็นรูปทรงที่สามารถสื่อความหมายได้และไม่เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ใดๆ ต่อผลงานศิลปะนั้น ผู้ดูงานเห็นแต่เส้น รูปทรง พื้นผิว สี น้ำหนัก มาจัดวางในลักษณะต่างๆ กัน ผลงานแนวนี้ให้ผู้ดูพิจารณาจากการมองเห็นและรับรู้ว่าผลงานนั้นๆ มีความสมบูรณ์ ลงตัวขององค์ประกอบให้เกิดเอกภาพของภาพนั้นหรือไม่ ผลงานศิลปะกลุ่มนี้จะแสดงออกให้เห็นถึงความงาม ความสมบูรณ์ของการจัดวางทัศนธาตุต่างๆ ให้เกิดเอกภาพในงาน (FORMALISM ARTS)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการรับรู้เชิงศิลปะจะเกิดขึ้นกับทุกคน เพราะการรับรู้เกิดจากกระบวนการการมองเห็น ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ การรับรู้ทางการเห็นได้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองจากบุคคล 2 กลุ่ม ในลักษณะของการแสดงออกที่ต่างกัน คือ กลุ่มผู้สร้างสรรค์ผลงาน เกิดการรับรู้จากการเห็น เป็นความรู้สึก และถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะ ในขณะที่กลุ่มผู้ดูงานเกิดการรับรู้จากการเห็นแล้วแปรความรู้สึกต่างๆ ซึ่งในกลุ่มของผู้ดู ถ้าผู้สร้างงานให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องศิลปะ ผู้ดูงานจะมีการรับรู้และแปรความหมายเปลี่ยนไป มีความชัดเจนมากขึ้น ผู้สร้างงานศิลปะ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะคงไม่คาดหวังให้ผู้ดูงานทุกคนเข้าใจในสาระของผลงานศิลปะทั้งหมด แต่ผู้สร้างงานอยากให้ผู้ดูได้มองเห็นคุณค่าของศิลปะ และจุดประกายทางความคิดที่จะค้นหาคำตอบของศิลปะต่อไป

หนังสืออ้างอิง

สุชาติ เถาทอง ศิลปะวิจารณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียน. 2537.

สุชาติ สุทธิ. เรียนรู้การเห็น : พื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียน. 2535.

จี ศรีนาถ. สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีว่าด้วยความงามและศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย. 2534.

Benedetto Croce. Aesthetic. Boston : Non-pareil Books. 1987.

มาตรฐาน/คุณค่า/คุณภาพ/การประเมิน/ศิลปะ

อาจารย์สุวัฒน์ แสนขัติ

การตั้งคำถามที่ต้องการคำตอบในแวดวงวิชาการทางศิลปะเกิดขึ้นในการสัมมนาเชิงวิชาการและการสนทนากันในงานแสดงนิทรรศการของศิลปินนักวิจารณ์ศิลปะ ตลอดจนถึงการประกวดทางด้านศิลปะ คำถามที่เป็นที่อยากรู้ของบุคคลทั้งในและนอกวงการ โดยเฉพาะนิสิต นักศึกษา ที่ถามถึง อะไรคือมาตรการวัดคุณค่าของผลงานที่เป็นองค์ความรู้ในการประเมินคุณภาพของผลงานศิลปะชิ้นนั้นๆ ว่าชิ้นไหนควรได้รับรางวัลที่ 1, 2, 3 หรือรางวัลยอดเยี่ยม รางวัลดีเด่น ฯลฯ นั้นเขามีวิธีการคิดและกระทำการกันอย่างไร

นั่นคือ ปัญหาใหญ่ในวงการศิลปกรรมที่ไม่มีใครกล้าที่จะชี้แจงจำกัดความได้ครบ และเป็นทีพอใจของผู้รับรู้ทุกคน นักศึกษาบางคนถามลึกลงไปอีกว่ามาตรฐานมีจริงหรือไม่ จำเป็นหรือเปล่า ถ้าถามผมขณะนี้ คงตอบได้ระดับหนึ่งว่าน่าจะมียุติธรรม แต่บอกว่ามีอย่างไร ระดับไหน คงต้องค่อยๆ ค้นหาและทบทวน เพราะศิลปะไม่เคยหยุดนิ่ง และจะอธิบายหาคำตอบให้ชัดเจนในเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific) ยิ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ด้วยกระแสสังคมโลกปรับเปลี่ยนอย่างฉับพลัน ศิลปะย่อมมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอยู่ด้วยทั้งทางสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ ทั้งในระดับภายใน ภายนอกประเทศ และระดับโลก ทำให้ศิลปะเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลก มาตรฐาน ในการประเมินถึงคุณค่า คุณภาพและด้านอื่นๆ ทางศิลปะ ก็ต้องเปลี่ยนแปลงและการใช้เกณฑ์การประเมินศิลปะบางประเภทมาตรวจสอบหรือวัด ศิลปะอีกประเภทหนึ่ง ก็คงเป็นไปโดยไม่ค่อยจะถูกต้องนัก เพราะกรอบในการมองต่างกัน เช่นเราคงไม่มองงานเหมือนจริงด้วยกรอบของศิลปะแบบนามธรรม และในปัจจุบันศิลปินมีอิสระเสรีภาพมากขึ้นที่จะสร้างสรรค์ ดังเช่น ศิลปะสมัยใหม่ (MODERN ART) มีความหลากหลาย ตั้งแต่การแสดงแนวคิดอย่างบริสุทธิ์ นำเสนอเทคนิควิธีการใหม่ๆ ซึ่งศิลปินใช้สื่ออย่างหลากหลาย เป็นการเปิดกว้างทางความคิด ศิลปินอาจใช้หลอดไฟนีออน จอโทรทัศน์ติดตามารถแท็กซี่ แล้วนำเสนอผลงานศิลปะหรือการใช้ร่างกายของศิลปินเอง (BODY ART) ที่ใช้ร่างกายเป็นสื่อแสดงออก และผลงานที่แสดงความคิดรวบยอด (CONCEPTUAL ART) ที่มีบทบาทในช่วงทศวรรษ 1970 และ 1980 ได้กลายเป็นศิลปะยุคหลังสมัยใหม่ (POST MODERNIST) และปัจจุบันการสร้างงานศิลปะที่สร้างเป็นหอคอยด้วยรูปโครงสร้างลักษณะขดกันหอย ในศตวรรษที่ 20 โดยศิลปินรัสเซียที่มีผู้ให้คำจำกัดความของศิลปะประเภทนี้ว่า “ศิลปะจินตทัศน์” (IMAGE ART) ซึ่งอีกไม่นานสิ่งเหล่านี้ก็จะเป็นอดีตบนเส้นทางศิลปะ

ฉะนั้น การพูดถึงมาตรฐานที่วัดคุณค่า คุณภาพ รวมไปถึงการประเมินหรือตัดสินผลงานศิลปะ จึงเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาอย่างใช้เวลา ใช้พิจารณาญาณ โดยอาศัยความเข้าใจที่แท้จริง ทั้งทางลึกและกว้างของศิลปะประเภทนั้นๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาเรียนรู้เพื่อความรู้ที่ถูกต้อง เพราะในวงการศิลปะมีความสลับซับซ้อน ในเรื่องกำหนดมาตรฐานที่แยกย่อยในแต่ละประเภท เช่น ศิลปะเด็ก ศิลปะระดับนิสิตนักศึกษา ตลอดจนถึงศิลปะของศิลปินอาชีพที่เป็นประชาชนทั่วไป การวิเคราะห์แล้วชื่นชมในศิลปะแบบต่างๆ ก็เป็นเรื่องที่ห้ามกันมิได้ ถ้าหากท่านจะชื่นชอบศิลปะที่มีความประณีต ทักษะฝีมือสูงเน้นความเหมือนจริง หรือบางกลุ่มจะเน้นถึงขั้นเชิงการจัดวางและวิธีที่ชาญฉลาด ในการแก้ไขปัญหาพื้นที่ว่างหรือบางที่อาจมุ่งเน้นความคิดรวบยอดโดยไม่เอาทักษะฝีมือมาเกี่ยวข้อง ก็เลือกเสพและชื่นชมเพราะดูเหมือนกับการสร้างสรรค์ผลงานในวงการศิลปะของบ้านเมืองเรามีอยู่ค่อนข้างจะครบทุกอย่าง

แต่ถ้าจะหาคำตอบที่ชัดเจนเกี่ยวกับมาตรฐานทางศิลปะ คงต้องตอบกับตัวท่านเอง เพราะทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพสถานะ ความรู้ เวลา และสิ่งอื่นที่เป็นองค์ประกอบรวม อีกทั้งรสนิยมของแต่ละคนที่จะมอง มาตรฐานส่วนตัว ระดับกลุ่ม ระดับประเทศ จนถึงระดับสากล และควรหันมองศิลปะประเภทอื่นว่าเขากำลังทำอะไรอยู่อย่างเข้าใจและก้มมองคุณภาพของการสร้างสรรค์งานของตัวเอง

หนังสืออ้างอิง

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. **ทฤษฎีศิลปะ**. กรุงเทพฯ: สิบประภา, 2541.

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **ศิลปะจินตทัศน์**. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์, 2542.

เรื่องกิตติ แก้วพานาตล

“.....”

สีน้ำ

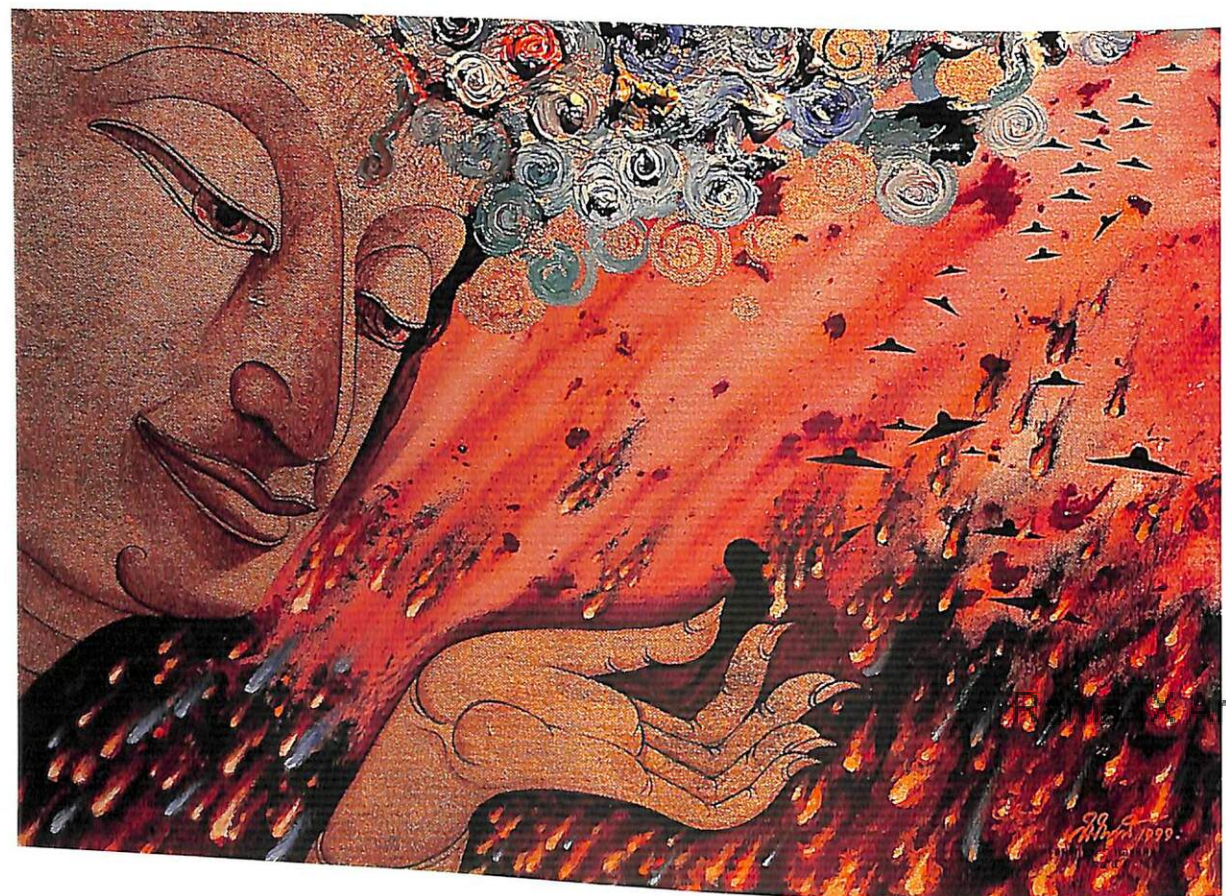
60 x 80 ซม.

ประเทือง เอ็มเจริญ
"ทูลอย"
สีน้ำบนกระดาษ
92 x 28 ซม.

ปัญญา เพ็ชรชู
"ชิ้นหนึ่ง"
สีน้ำบนกระดาษ
40 x 60 ซม.

สมโภชน์ ทองแดง
"แมงเม่า"
อะคริลิค + ทองคำเปลวบนผ้าใบ
55 x 70 ซม.

วิจิตร อภิชาติเกรียงไกร
"นก"
บรอนซ์
25 x 45 x 40 ซม.